

JELENTÉS AZ 1936. ÉV NYARÁN A BAKONY-HEGYSÉGBEN VÉGZETT KÖVÜLETGYÜJTÉSI MUNKÁLATOKRÓL.

Írta: néhai dr. Kutassy Endre.

1936. év nyarán a Bakony-hegységben Sümeg, Zirc, Szőc községek környékén eszközölt gyűjtési munkálataimról a következőket jelentem.

Ezévi gyűjtéseim során a főszűlyt a földolomit és dachsteini mészkő faunájának gyűjtésére helyeztem s az újabb gyűjtések még jobban megerősítik azt a feltevést, amit már az elmúlt években végzett gyűjtéseim során leszögeztem, nevezetesen, hogy a bakonyi földolomit és dachsteini mészkő üledékek a felső triász kori kövületeknek valóságos tárháza és eddigi ismereteink meglehetősen hiányosak a még várható új faunák gazdagságához viszonyítva.

Sümeg vidékén, főleg a Sümegről Tapolcára vezető út mentén a 108-as km. kő körül a már csaknem benőtt elhagyott kőfejtőkben a raetiai földolomitban igen szép faunát gyűjtöttem, amelynek különös nevezetessége, hogy főleg a csigák jó megtartású lenyomatai gyakoriak, holott a bakonyi raetiumban más helyeken (a *Promathildia hemes* faj kivételével) igen ritkák. Az itt előforduló *Cardita austriaca* alapján ez a dolomit kétségtelenül a raetiai emelet üledéke.

Tovább haladva, Ódörögdpusztánál, több apró, elhagyott kőfejtőben szintén sok kövületet gyűjtöttem a földolomitban, itt azonban már a *Megalodus carinthiacus* fordul elő tömegesen, így a földolomitnak ez a részlete már kétségtelenül a karni emeletben ülepedett le. A közbeeső földolomit-területen tehát minden valószínűség szerint megtalálható lenne a nóri földolomit faunája is — sajnos azonban ezeken a részekén nincs feltárás s így ezideig a közbeeső nóri emeletet kövületekkel még nem lehetett kimutatni. Ez lenne pedig tudomásom szerint a Bakonyban az egyetlen hely, ahol folytatólagosan kimutathatók egymás mellett a karni-nóri és raetiai emeletet, azonos földolomit fáciesben.

Sümege vidékén tartózkodásom alatt gyűjtöttem még a felső kréta és eocén lerakódásokból is. Ugyanitt tartom szükségesnek megemlíteni, hogy Ódörögdpuszta környékén a miocén lithothamniumos mészkőben rendkívül gazdag, jó megtartású fauna van, amely még feldolgozatlan.

Zirc vidékén, a Zircről Dudarra vezető út mentén lévő apró kőfejtők dachsteini mészkővében rendkívül nagy számban gyűjtöttem óriási méretű *Megalodus*-okat. Meglepően gazdag *Megalodus* faunát gyűjtöttem a közeli Csesznek községben a Várbükk nevű hegy ÉK-i oldalán, ahol a szabadon álló sziklatuskók telve vannak a már jól ismert *Megalodus böckhi*, *Megalodus guembeli*, *Megalodus laczkói*, *Megalodus complanatus* fajokon kívül számos más fajjal. Érdekes azonban, hogy mindegyik helyen a *Dicerocardium*-oknak nyomát sem találni. Ezekben a hófehér cukrosszövetű dachsteini mészkővekben *Megalodus*-okon kívül alig találunk mást, legfeljebb egy-két rosszabb megtartású csigát.

Teljesen más fáciesű a Bakony számos pontjain előforduló vöröses, szürkés színű dachsteini mészkő, amelyben az eddig begyűjtött rendkívül gazdag anyagban egyetlen *Megalodus* sem fordul elő, ellenben más kagylók igen nagy faj- és egyedszámban találhatóak és ebben a fáciesben Szentgál vidékén *Dicerocardium* is előfordul. A vöröses dachsteini mészkőben Szóc vidékén ez évben is értékes új gyűjtéssel egészítettem ki előző évi gyűjtéseimet. Érdekes, hogy a dachsteini mészkő közé települő vékony pados, csengő márga rétegek teljesen kövületmentesek, viszont a tiszta mészkőrétegek kövületekben igen gazdagok.

Ezekben voltam bátor gyűjtéseim eredményéről beszámolni s remélem, hogy egyes dachsteini mészkőterületek faunájáról, ahonnan már további értékesebb anyag a mai feltárási viszonyok mellett nem igen várható, még ez év folyamán nagyobb összefoglaló értekezésben számolhatok be.

A földolomit faunák további gyűjtése igen kívánatos lenne, mert ezen a téren még igen sok eredményt várhatunk és nagyobb területek vannak még, melyeken gyűjtési munkát ezideig alig végeztek.